

Enschede
Hengelo
Zwolle

Zomer programma 2022

mens en maatschappij
filosofie en religie
kunst en cultuur
geschiedenis

U3L heet u welkom

U3L staat voor Leven Lang Leren. We verzorgen een breed scala aan colleges en lezingen op het gebied van beginnend hoger onderwijs. Voor menigeen is een cursus een plezierige manier om kennis te verwerven, nieuwe inzichten op te doen, of juist kennis bij te spijkeren. Daarnaast is het ook een plek voor boeiende ontmoetingen en nieuwe ontdekkingen.

Deze brochure is speciaal voor het zomerprogramma 2022. We hopen dat u in het aanbod een interessante en inspirerende één-dag cursus kunt ontdekken.

Inschrijven

Inschrijven voor één of meer colleges doet u bij voorkeur via de website U3L.nl. Kunt of wilt u zich niet aanmelden via deze website dan kunt u zich aanmelden per e-mail of brief, hiervoor rekenen we € 15,00 extra aan administratiekosten. Stuur een e-mail of brief met daarin uw naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, de cursustitel(s), de cursuscode(s), uw bankrekeningnummer en een accoordvermelding voor automatische incasso van het collegegeld aan adm@U3L.nl of aan Van Pallandtmarke 101, 8016CV, Zwolle.

Wijzigingen voorbehouden

Deze gids is met zorg samengesteld. Het is echter denkbaar dat er door omstandigheden wijzigingen optreden. Mocht u een verschil constateren tussen informatie in deze gids en de gegevens die u op de website vindt, dan mag u ervan uitgaan dat de gegevens op de website actueel en juist zijn. Ook nieuw aanbod zult u alleen op de website aantreffen. Wilt u van wijzigingen op de hoogte blijven, meld u dan aan voor de digitale nieuwsbrief via de website U3L.nl.

U3L

U3L stelt het cursusprogramma samen, huurt locaties en waar nodig hulpmiddelen en catering. De docent is hoofdverantwoordelijk voor inhoud en presentatie van de cursus, de verhuurder is verantwoordelijk voor de aan U3L toegezegde diensten.

Inhoud

Hengelo	Filosofie en religie	Erkenning en identiteit	3
Hengelo	Kunst en cultuur	Het kan nog erger: De Zwarte Dood	3
Hengelo	Kunst en cultuur	Het werk van Maurits Cornelis Escher	4
Hengelo	Kunst en cultuur	Hedendaagse kunst in Amerika	4
Hengelo	Mens en maatschappij	TBS: hulpverlening of straf?	5
Zwolle	Filosofie en religie	Erkenning en identiteit	5
Zwolle	Filosofie en religie	Verering van de heilige Anna in Hattem	6
Zwolle	Geschiedenis	Poetins oorlog in Oekraïne: gedichteerd door de geschiedenis?	6
Zwolle	Geschiedenis	Ubuntu, Ik ben, omdat wij zijn	7
Zwolle	Kunst en cultuur	De oratoria van Felix Mendelssohn-Bartholdy	7
Zwolle	Kunst en cultuur	De geschiedenis van Harderwijk in beelden	8
Zwolle	Kunst en cultuur	Het werk van Maurits Cornelis Escher	8
Zwolle	Kunst en cultuur	Stien Eelsingh, expressionist in Staphorst	9
Zwolle	Mens en maatschappij	Van bias tot centrum van de Nederlandse vloerbedekkingsindustrie	9
Zwolle	Mens en maatschappij	Geluk	10

Erkenning en identiteit

Francis Fukuyama, politicoloog

Erkenning en identiteit. We willen erkend worden in wie we zijn. In wat we denken en doen. Erkenning en identiteit liggen in elkaars verlengde. Het onthouden van erkenning kan zelfs leiden tot misvorming van onze identiteit. Met ruzie of oorlogen tot gevolg. Hoe werkt erkenning en waarom kunnen we niet zonder? En wat houdt identiteit in als het gaat om...

Docent: Corrie Haverkort drs

Duur: 1 college van ca. 6 uur incl. pauze

Locatie:

Bibliotheek Hengelo Beursstraat 34

Collegedag: Donderdag 7 juli 2022

Collegetijden: 10:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 65

Cursusnummer: HE22-16

Het kan nog erger: De Zwarte Dood

De huidige pandemie wordt wel eens vergeleken met de grote pestepidemie die Europa teisterde gedurende vijf jaar, van 1347 tot 1352 om precies te zijn. Het leek mij een goed idee om na te gaan in hoeverre de vergelijking opgaat, zowel wat de ziekte zelf betreft als ten aanzien van de maatregelen die genomen werden om de...

Docent: drs. Jeanne van der Stappen

Duur: 1 college van ca. 3 uur incl. pauze

Locatie: Museum Hengelo Beekstraat 51

Collegedag: Dinsdag 28 juni 2022

Collegetijden: 14:00 tot 17:00

Uw bijdrage: € 32.5

Cursusnummer: HE22-17

Het werk van Maurits Cornelis Escher

De Nederlandse kunstenaar Maurits Cornelis Escher (1898-1972) is een van de bekendste grafische kunstenaars ter wereld. Hij fascineert jong en oud door zijn spel met perspectief, ruimte en werkelijkheid. De hoogtepunten van zijn oeuvre zijn sinds 2002 te zien in Het Paleis aan het Lange Voorhout te Den Haag. Hij werd geboren in Leeuwarden als jongste zoon...

Docent: drs. Lisette le Blanc

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie: Museum Hengelo Beekstraat 51

Collegedag: Vrijdag 22 juli 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: HE22-20

Hedendaagse kunst in Amerika

Tijdens de eerste decennia van de 20e eeuw werd de Amerikaanse schilderkunst gekenmerkt door het realisme. Toen Piet Mondriaan in 1940 in Amerika aankwam werd hij enthousiast onthaald. Ruim tien jaar na zijn overlijden gingen Barnett Newman en Mark Rothko grote kleurrijke doeken schilderen: Color Field Painting. Vanaf de jaren vijftig ontwikkelden Amerikaanse kunstenaars een eigen stijl en...

Docent: drs. Maria Driessen

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie: Museum Hengelo Beekstraat 51

Collegedag:
Donderdag 18 augustus 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: HE22-19

TBS: hulpverlening of straf?

Sinds er door de overheid gestraft wordt is er gezocht naar een passende maatregel om enerzijds de gestrafte af te straffen en op te sluiten en anderzijds de straf zodanig te laten plaatsvinden, dat er verbetering van het gedrag van de gestrafte in principe mogelijk is. Dit geldt zowel voor het gevangeniswezen als ook voor de bijzondere...

Docent: Hans Perik

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie: Museum Hengelo Beekstraat 51

Collegedag: Donderdag 4 augustus 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: HE22-18

Erkenning en identiteit

Francis Fukuyama, politicooloog

Erkenning en identiteit. We willen erkend worden in wie we zijn. In wat we denken en doen. Erkenning en identiteit liggen in elkaars verlengde. Het onthouden van erkenning kan zelfs leiden tot misvorming van onze identiteit. Met ruzie of oorlogen tot gevolg. Hoe werkt erkenning en waarom kunnen we niet zonder? En wat houdt identiteit in als het gaat om...

Docent: Corrie Haverkort drs

Duur: 1 college van ca. 6 uur incl. pauze

Locatie: Anningahof Hessenweg 9

Collegedag: Dinsdag 5 juli 2022

Collegetijden: 10:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 65

Cursusnummer: ZW22-20

Verering van de heilige Anna in Hattem

In de vroege 16de eeuw nam de verering van de heilige Anna in Hattem een grote vlucht. Nadat een eeuw eerder de 13e eeuwse Andreaskerk was uitgebreid met een Mariakapel, volgde in de jaren 1500-1504 de bouw van de Annakapel. In 1520 werd er een bijzonder reliek geschonken. Er ontstond een ware Annadevotie. In 1580 maakte de...

Docent: drs. Teun Juk

Duur:

1 college van ca. 1,8 uur incl. pauze

Locatie: Andreaskerk Markt 2

Collegedag:

Donderdag 25 augustus 2022

Collegetijden: 14:00 tot 15:45

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: ZW22-28

Poetins oorlog in Oekraïne: gedictieerd door de geschiedenis?

Europa wordt opgeschrikt door de éérste grote oorlog tussen staten sinds WO II. Naast alle schokkende feiten die zich in Oekraïne ontvouwen springt in het oog dat zowel Rusland als Oekraïne de geschiedenis op een andere manier begrijpen. De speech van Poetin voorafgaand aan de Russische invasie in februari bevatte in feite een geschiedenisles van één uur...

Docent: dr. Nicolaas Kraft van Ermel MA

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie:

Jeruzalemkerk Assendorperdijk 134

Collegedag: Vrijdag 8 juli 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: ZW22-25

Ubuntu, Ik ben, omdat wij zijn

Het woord Ubuntu, vindt zijn oorsprong in een van de talen van de Bantoevolkeren van Zuid-Afrika, het Zoeloe en is een afkorting van Umuntu Ngumntu Ngbantu, een mens is een mens omdat er anderen zijn. Ubuntu is een Zuid-Afrikaans woord met een inspirerende betekenis: ik ben, omdat wij zijn. Wat kunnen we leren van Zuid-Afrika? Het land dat...

Docent: Mathilde Stam

Duur:

1 college van ca. 2,5 uur incl. pauze

Locatie:

Jeruzalemkerk Assendorperdijk 134

Collegedag: Vrijdag 26 augustus 2022

Collegetijden: 10:00 tot 12:30

Uw bijdrage: € 30

Cursusnummer: ZW22-21

De oratoria van Felix Mendelssohn-Bartholdy

Ter gelegenheid van de 175e sterfdag van Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) doceert Dr. Marcel S. Zwitser een kort programma rond twee van Mendelssohns grootste werken: de oratoria Paulus (1836) en Elias (1846). Als kind was Felix Mendelssohn-Bartholdy ondergedompeld in de muziek van Johann Sebastian Bach. Geen wonder dat Mendelssohns oratoria nu gelden als de beste oratoria uit de 19e...

Docent: dr. Marcel Zwitser

Duur:

2 colleges van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie:

De Groote Sociëteit Zwolle Koestraat 8

Collegedagen: di 5-12 jul 2022

Collegetijden: 10:00 tot 12:00

Uw bijdrage: € 45

Cursusnummer: ZW22-27

De geschiedenis van Harderwijk in beelden

U wandelt samen met Sophie van Steenderen, conservator van Stads museum Harderwijk, door het centrum van Harderwijk. Aan de hand van 12 bijzondere bronzen beelden die daar geplaatst zijn maakt u kennis met het verrassende verleden van deze stad. Harderwijk is Hanze, visserij en Dolfinarium maar heeft heel veel meer betekend door de eeuwen heen. Wist u dat hier...

Docent: drs. Sophie van Steenderen

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie:
Stads museum Harderwijk Donkerstraat 4

Collegedag: Donderdag 21 juli 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: ZW22-24

Het werk van Maurits Cornelis Escher

De Nederlandse kunstenaar Maurits Cornelis Escher (1898-1972) is een van de bekendste grafische kunstenaars ter wereld. Hij fascineert jong en oud door zijn spel met perspectief, ruimte en werkelijkheid. De hoogtepunten van zijn oeuvre zijn sinds 2002 te zien in Het Paleis aan het Lange Voorhout te Den Haag. Hij werd geboren in Leeuwarden als jongste zoon...

Docent: drs. Lisette le Blanc

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie:
Jeruzalemkerk Assendorperdijk 134

Collegedag: Vrijdag 22 juli 2022

Collegetijden: 10:00 tot 12:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: ZW22-23

Stien Eelsingh, expressionist in Staphorst

Mieke Mulders, kunsthistoricus en conservator bij Stedelijk Museum Meppel, onderzocht de bijzondere band tussen de kunstschilder Stien Eelsingh (1903-1964) en haar Staphorster bureu, vanuit kunsthistorisch en sociaalmaatschappelijk perspectief. Aan de hand van Eelsinghs levensverhaal komen al deze aspecten aan bod. Christiana Eelsingh heeft zich tijdens haar leven ontwikkeld tot een van Nederlands meest bekende expressionistische kunstenaars in de...

Docent: drs. Mieke Mulders

Duur: 1 college van ca. 2 uur incl. pauze

Locatie:
Jeruzalemkerk Assendorperdijk 134

Collegedag: Dinsdag 16 augustus 2022

Collegetijden: 14:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 25

Cursusnummer: ZW22-26

Van bies tot centrum van de Nederlandse vloerbedekkingsindustrie

U krijgt uitleg over de wordingsgeschiedenis van het huidige Nederland, met zijn diversiteit aan cultuurlandschappen, door menselijk ingrijpen in de afgelopen duizend jaar zo gevormd en de gevolgen daarvan voor Nederland in het algemeen en Genemuiden in het bijzonder. Een enorme vloerbedekkingsindustrie is in Genemuiden te vinden. De start hiervan: de komst van de bies, als gevolg van het ontstaan van de...

Docent: Tiem van Dalfsen

Duur: 1 college van ca. 6 uur incl. pauze

Locatie:
Olde Stadhuus Jan van Nassastraat 4

Collegedag: Vrijdag 29 juli 2022

Collegetijden: 10:00 tot 16:00

Uw bijdrage: € 30

Cursusnummer: ZW22-29

Geluk

GelukMensen zoeken 'geluk'. In hun zoektocht daarnaar staan ze voor een veelheid aan keuzen. Wat zijn de juiste? Deze cursus gaat hierover. Allereerst komt een aantal klassieke en modernere filosofen hierover aan het woord. Vervolgens kijken we naar modern wetenschappelijk onderzoek over dit onderwerp. Hoe wordt 'geluk' gemeten? Hoe is het verdeeld in de wereld? Geluk blijkt...

Docent: prof.dr. Frank Kortmann

Duur:

1 college van ca. 4,8 uur incl. pauze

Locatie:

Jeruzalemkerk Assendorperdijk 134

Collegedag: Dinsdag 2 augustus 2022

Collegetijden: 10:30 tot 15:15

Uw bijdrage: € 55

Cursusnummer: ZW22-22

Universiteit **L**even **L**ang **L**eren

Administratie U3L

mail: adm@u3l.nl
Van Pallandtmarke 101
8016 CV Zwolle

Bestuur Stichting U3L

Van Pallandtmarke 101
8016 CV Zwolle

website: u3l.nl

KvK nr. 08115921

btw nr. 8119.97.327.B.01